

Activiteitenverslag 2016

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	3
1. Het Steunpunt vo in 2016	4
1.1 Bijeenkomsten netwerkgroepen.....	4
1.2 Flitsbijeenkomsten	4
1.3 Aanvullende activiteiten	5
1.3.1 Afronding rekengesprekken intensiveringstraject rekenen vo.....	6
1.3.2 Ontwikkelen van een QuickScan voor zwakke rekenaars.	6
1.3.3 Organisatie van regionale etalageconferenties	7
1.3.4 Organisatie van kennisdelingsbijeenkomsten.....	7
1.3.5 Conferentie vo-mbo: Rondom Rekenen.....	7
1.3.6 Verkenning platform voor rekendocenten vo	7
2. Activiteiten 2016, gekwantificeerd	8
2.1 Website Steunpunt taal en rekenen vo.....	8
2.2 Website aanbodoverzicht	9
2.3 Helpdesk	10
2.4 Servicedocumenten.....	11
2.5 Flitsberichten	11
2.6 Bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen	12
2.7 Projecten en producten.....	14
2.8 De ‘klanttevredenheid’	14
2.9 Presentaties voor andere organisaties/instellingen.....	14
2.10 Werkoverleg OCW, overleg met andere betrokken partijen	14
2.11 Gedeelde Dropbox	15
3. Vooruitblik 2017-2018	16

Voorwoord

Kort voor 2016, op 13 oktober 2015 om precies te zijn, werd in de Tweede Kamer een motie van Kamerlid Jadnanansing (PvdA) aangenomen waarin de bewindspersonen werden opgeroepen om het rekentoetscijfer voor vmbo en havo nog niet te laten meetellen in de slaag-zakregeling.

Staatssecretaris Dekker liet de Kamer vervolgens weten met directe ingang uitvoering aan deze motie te zullen geven.

Ook voor het schooljaar 2016-2017 is deze situatie onveranderd gebleven met als gevolg dat het rekentoetscijfer voorlopig alleen bij vwo meetelt en niet bij vmbo en havo. Vmbo- en havoleerlingen moeten de rekentoets wél afleggen als onderdeel van het eindexamen. Het cijfer wordt vermeld op de cijferlijst, maar telt nog niet mee in de slaag-zakregeling.

Vwo-ers die in 2016 hun diploma gingen behalen moesten toen ten minste een 5 hebben behaald voor de rekentoets en met ingang van het schooljaar 2016-2017 is het rekentoetscijfer onderdeel van de kernvakkenregel in de slaag-zakregeling van het vwo.

Zoals wij eerder al aangaven: de uitvoering van het beleid om het taal- en vooral het rekenonderwijs te intensiveren en te borgen in de schoolorganisatie is een proces van vele jaren. Dat wordt in feite ook bevestigd door de ontwikkeling van de landelijke rekentoetsresultaten. Bij alle vmbo-leerwegen, havo en vwo is, weliswaar in variërende mate, een lichte stijging van de gemiddelde eindcijfers voor rekenen waar te nemen. Deze stijging zegt echter weinig over de inspanning die het veel scholen heeft gekost om verbetering te bereiken. Ook daarin zijn verschillen waarneembaar maar een toenemend aantal scholen slaagt er in om op een succesvolle wijze –en zoals ze zelf ook aangeven, naar eigen tevredenheid– goed rekenbeleid te implementeren.

Er ontstaat meer aandacht voor leerlingen met (ernstige) rekenangst of rekenproblemen en bovenal beginnen de scholen meer en meer grip te krijgen op het rekenonderwijs, een voor het voortgezet onderwijs tamelijk nieuwe aandachtsgebied. Zij ervaren dat de investering in goed rekenonderwijs zich vertaalt in betere prestaties van hun leerlingen op de rekentoets, maar ook bij andere vakken waar goede rekenvaardigheden een rol spelen.

Wij merken dat het besluit om het rekentoetscijfer niet op de één of andere manier mee te laten tellen in de slaag-zakregeling van het vmbo en het havo door velen in het vo als een schaduwzijde van de beleidsontwikkelingen wordt ervaren. Het kost veel rekendocenten en rekencoördinatoren in toenemende mate moeite om hun leerlingen (maar steeds vaker ook hun directie, afdelingsmanagers en collega docenten) te motiveren om zich te blijven inspannen voor het verbeteren en onderhouden van de rekenvaardigheden van hun leerlingen.

Ter afsluiting van dit voorwoord nog een positieve ontwikkeling die wij signaleren: bij een toenemend aantal scholen verschuift de aandacht van de rekentoets als verplicht eindexamenonderdeel naar zorg voor goed rekenonderwijs gedurende de gehele vo-schoolloopbaan. Er wordt meer ondernomen om de rekenvaardigheid van de leerlingen direct bij instroom in het vo in beeld te krijgen en waar nodig op peil te brengen dan wel op peil te houden. We zien eveneens in toenemende mate dat vo-scholen er van doordrongen zijn dat er met name op het gebied van goed en passend rekenonderwijs nog veel extra inspanningen nodig zijn maar horen ook van hen dat die inspanningen lonen.

1. Het Steunpunt vo in 2016

Dit was het jaar waarin het uitstel van de invoering van de rekentoets vo op de slaag/zak-beslissing in het vmbo en het havo, zoals in het voorwoord al is genoemd, voor onbepaalde tijd is ingegaan. Wij hebben gemerkt dat veel scholen zijn nog zoekende hoe ze hierop zullen inspelen, variërend van het schrappen van de rekenlessen die ze al hadden ingevoerd tot juist stevig blijven inzetten op goed rekenonderwijs. De verschillen zijn soms groot. Uit veel reacties die het Steunpunt heeft ontvangen blijkt teleurstelling over het feit dat er niet concreet een datum wordt aangegeven waarop het resultaat van de rekentoets voor vmbo en havo gaat meetellen. Wél is aangegeven dat een dergelijk besluit ten minste een jaar voordat de betreffende leerlingen hun centrale eindexamen gaan afleggen bekend wordt gemaakt. Toch hebben we behoorlijk wat signalen gekregen dat men dit over het algemeen te laat vindt omdat de leerlingen al in januari van het voorlaatste leerjaar voor het eerst kunnen deelnemen aan de rekentoets. Op dat moment is nog niet bekend of het voor hen wel of niet gaat meetellen. Scholen willen daar graag van meet af aan duidelijk over kunnen zijn in hun PTA, dat is nu niet mogelijk.

De behoefte aan informatie die het Steunpunt levert is in 2016 heel licht teruggelopen ten opzichte van de voorgaande jaren. Daarmee is de stijgende lijn die op dit punt tot 2015 jaarlijks waarneembaar was afgevlakt of op een aantal onderdelen zelfs licht gedaald. Dat neemt niet weg dat er nog steeds voldoende vraag is naar onze informatie en/of advisering. Uit respons die wij gevraagd maar vaak ook ongevraagd ontvangen blijkt dat er onverminderd grote waardering is voor het feit dat het Steunpunt er is als betrouwbare vraagbaak voor het scholenveld.

1.1 Bijeenkomsten netwerkgroepen

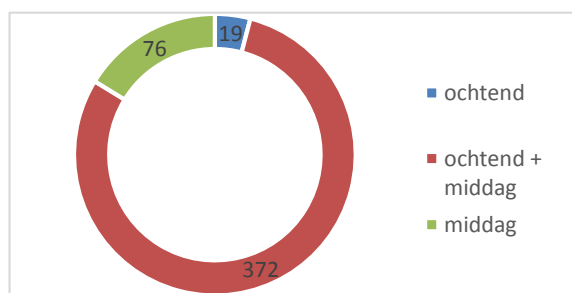
Voor het eerst zien we een lichte daling van het aantal deelnemers van de regionale netwerkbijeenkomsten rekenen, zie ook hoofdstuk 2.6. Mogelijk heeft dat te maken met de afweging die door de scholen gemaakt wordt tussen enerzijds lesuitval en anderzijds het bezoeken van deze bijeenkomsten. Positief aan deze bijeenkomsten is dat er echt heel veel genetwerkt wordt door de scholen. Er vindt veel uitwisseling plaats op allerlei terreinen en dat is ook precies de bedoeling: niet altijd zelf het wiel uitvinden, maar leren van elkaar.

1.2 Flitsbijeenkomsten

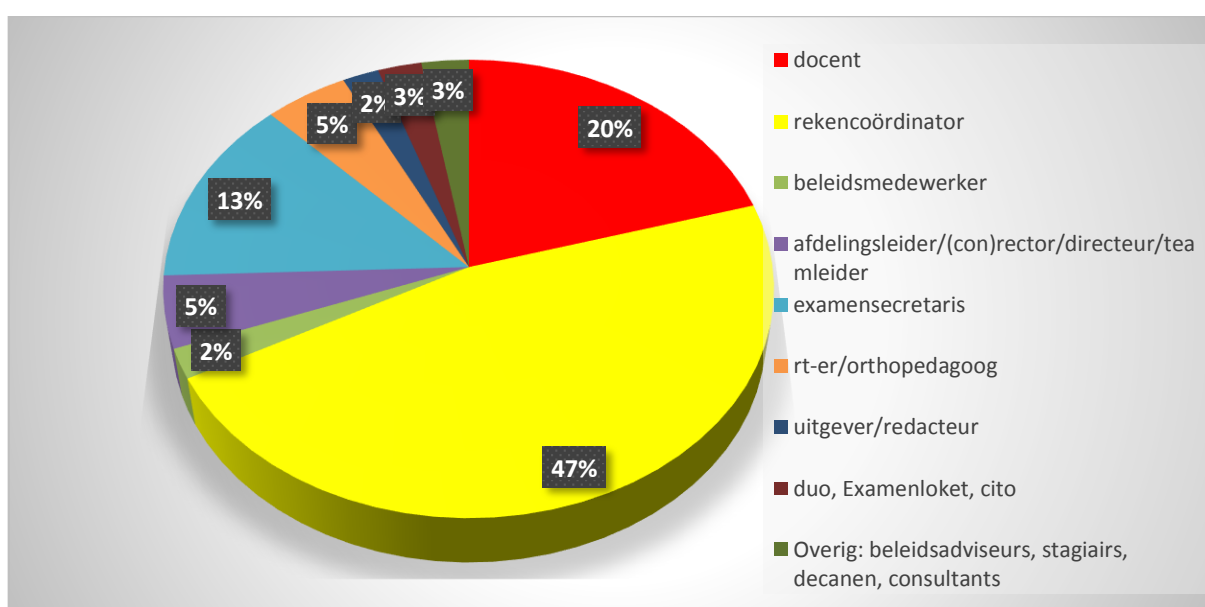
De flitsbijeenkomsten over de rekentoets 2017, georganiseerd in november 2016, waren verspreid over vier locaties in het land. De belangstelling bleef iets achter bij die van de voorgaande jaren. Het doel van deze flitsbijeenkomsten is iedereen volledig en correct informeren over de rekentoets en wat daarmee samenhangt.

Grafiek 1, overzicht deelname aan de dagdelen

Het ochtenddeel was geheel gewijd aan de ER-toetsen. Het middagdeel startte met een presentatie door OCW waarna het CvTE de Brochure over de rekentoets 2017 aan de orde stelde, gevolgd door een toelichting van Cito op voorbeeldmateriaal zoals oefentoetsen, de rekenopgavenetalage en de handreikingen 2F en 3F.

Grafiek 2, overzicht functie van de bezoekers van de flitsbijeenkomsten.

1.3 Aanvullende activiteiten

Op 17 december 2014 hebben de bewindslieden van OCW de Tweede Kamer geïnformeerd over wijzigingen rondom de rekentoets die het gevolg waren van de adviezen zoals die zijn uitgebracht door de commissies Bosker en Steur. De minister en staatssecretaris hebben de Kamer tijdens het Algemeen Overleg op 28 januari 2015 laten weten dat zij scholen die dat wensen op verschillende manieren ondersteuning willen bieden, zowel bij het opzetten van hun rekenbeleid als bij het inrichten van hun rekenonderwijs. De Steunpunten vo en mbo hebben daar ook een rol in vervuld. Op 22 oktober 2015 kondigde het Ministerie in een brief het actieplan rekenonderwijs aan. Dit actieplan, inmiddels omgedoopt tot "[Agenda rekenonderwijs vo/mbo](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2016/07/08/agenda-rekenonderwijs-vo-mbo)"¹, is bij het schriftelijk overleg van 8 juli 2016 gevoegd.

In deze rekenagenda zijn onder andere afspraken vastgelegd over het stimuleren van goed rekenonderwijs, motivatie van vo-leerlingen (en mbo-studenten), professionalisering en extra aandacht voor zwakkere rekenaars. In deze agenda zijn ook een aantal aanvullende activiteiten voor het Steunpunt opgenomen. Hierna volgt een opsomming en de status van deze extra activiteiten.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2016/07/08/agenda-rekenonderwijs-vo-mbo>

1.3.1 Afronding rekengesprekken intensiveringstraject rekenen vo

Het intensiveringstraject rekenen vo, ook wel de rekengesprekken vo genoemd, is in juli afgerond. In september hebben wij de eindrapportage van de tweede tranche opgeleverd. In de eerste en tweede tranche samen hebben wij meerdere gesprekken gevoerd op in totaal 557 scholen/schoollocaties.

Hieronder treft u een opsomming aan van alle opbrengsten die dit traject heeft opgeleverd, die vanuit het Steunpunt met alle vo-scholen zijn gedeeld en die ook op onze website bij de downloads te vinden zijn:

- o september 2016: [“Rapportage Intensiveringstraject vo, tweede tranche”²](#)
- o september 2015: [“Voorbeeldig rekenonderwijs”³](#)
- o september 2015: [“Eindrapportage rekenen op het vo, eerste tranche”⁴](#)
- o mei 2015: [Tweede “Tussenrapportage intensiveringstraject rekenonderwijs vo”⁵](#)
- o november 2014: [Tussenrapportage “Rekenen op het vo”⁶](#)
- o juni 2014: [“Rekenlessen uit de praktijk”⁷](#), *de zeven succesvoorwaarden van goed rekenonderwijs*
- o mei 2014: [“Startrapportage “Rekenen op het vo”⁸](#)

1.3.2 Ontwikkelen van een QuickScan voor zwakke rekenaars

In de hiervoor al genoemde Agenda rekenonderwijs vo/mbo die op 8 juli aan de Tweede Kamer is gestuurd valt te lezen dat de Steunpunten vo en mbo (samen met een aantal scholen en inhoudelijk deskundigen) een instrument/QuickScan zullen ontwikkelen “die scholen een toegankelijke handreiking biedt voor wat werkt voor specifieke doelgroepen”.

Op een gecombineerde vo/mbo-rekenconferentie op 14 december (zie ook 1.3.5) is er met een eerste conceptversie geëxperimenteerd en is de inhoud voor wat betreft de bruikbaarheid besproken met een aantal rekendocenten van vmbo- en mbo-scholen. Dat heeft tot een aantal kleine bijstellingen geleid, maar over het algemeen werd er direct enthousiast gereageerd op deze QuickScan en wil men er graag mee aan de slag gaan. Op het moment van schrijven van dit verslag is het instrument zover ontwikkeld dat er binnenkort getest kan gaan worden. Dit testen wordt landelijk verspreid gedaan met groepen van scholen, telkens een combinatie van (reken-)docenten en leidinggevenden van een ROC en van een aantal toeleverende vmbo-scholen. Eind april 2017 moet het instrument beschikbaar zijn voor alle vo- en mbo-scholen.

² http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/Rapportage_Intensiveringstraject_Rekenen_VO_tweede_tranche.pdf

³ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/voorbeeldig_rekenonderwijs_def.pdf

⁴ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/eindrapportage_intensiveringstraject_rekengesprekken_vo.pdf

⁵ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/Mei_2015_-_Tweede_tussenrapportage_Intensiveringstraject_rekenonderwijs_vo.pdf

⁶ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/November_2014_-_Tussenrapportage_'Rekenen_op_het_vo'.pdf

⁷ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/Juni_2014_-_Rekenlessen_uit_de_praktijk.pdf

⁸ http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/Mei_2014_-_Startrapportage_'Rekenen_op_het_vo'.pdf

1.3.3 Organisatie van regionale etalageconferenties

Dit jaar organiseerden wij voor de tweede keer een etalageconferentie voor het vo. Het was deze keer niet eenvoudig om voldoende nieuwe scholen te vinden die hun rekenonderwijs succesvol hebben vormgegeven én die hun succesverhaal in een workshop met anderen wilden delen. Een duidelijke aanwijsbare reden daarvoor hebben we helaas niet. Uiteindelijk hebben we zeven scholen bereid gevonden om hun verhaal te doen tijdens de conferentie van 3 oktober die 74 deelnemers trok.

1.3.4 Organisatie van kennisdelingsbijeenkomsten

Verspreid over het land en verzorgd op scholen waar succesvolle rekendocenten werkzaam zijn, hebben we in het kader van intercollegiale consultatie een reeks bijeenkomsten georganiseerd voor rekendocenten / rekencoördinatoren die graag meer wilden weten over die aanpak van hun collega's. Na een eerste voorbereidende bijeenkomst met de succesvolle rekendocenten volgden de regionale bijeenkomsten op hun eigen scholen in Apeldoorn, Delft, Ede, Hoorn en Veghel. Deze serie bijeenkomsten hebben we met alle deelnemers centraal afgesloten in Ede. Er deden in totaal 83 rekendocenten / rekencoördinatoren aan deze kennisdelingsbijeenkomsten mee.

1.3.5 Conferentie vo-mbo: Rondom Rekenen

De gecombineerde vo-mbo conferentie 'Rondom Rekenen' richtte zich op docenten die rekenen geven, maar ook op projectleiders, rekencoördinatoren, beleidsmedewerkers en/of managers die meer wilden weten van de huidige stand van zaken rondom het rekenonderwijs en het rekenexamen.

Na een plenaire inleiding volgden er twee workshopronden met in totaal keuze uit 41 workshops en lezingen. Tijdens de dag konden de deelnemers een informatieve beursvloer bezoeken en kon er met knikkers een stem 'eens' of 'oneens' worden uitgebracht op een tiental stellingen. De dag werd plenair afgesloten met een interactieve paneldiscussie o.l.v. iemand van het Nederlands Debatinstituut. Daarin kwam een paar van de meest triviale stellingen waar gedurende de dag met knikkers op gestemd terug.

Na afloop ontvingen alle deelnemers het rekenspel 'Rondom Rekenen'⁹.

Er waren ruim 500 deelnemers waarvan iets minder dan de helft uit het vo afkomstig was.

1.3.6 Verkenning platform voor rekendocenten vo

Op de hiervoor genoemde conferentie konden de deelnemers ook een stem uitbrengen op de stelling: '*Ook het vo zou een platform voor rekendocenten moeten hebben*'. Bijna 80% van de 251 respondenten gaf aan het daarmee eens te zijn.

Tijdens de eerste regionale netwerkbijsamenkomsten van 2017 zetten we deze verkenning voort om daarna in overleg met OCW na te gaan welk vervolg hieraan gegeven kan worden.

⁹ <http://www.rondomrekenen.nl/>

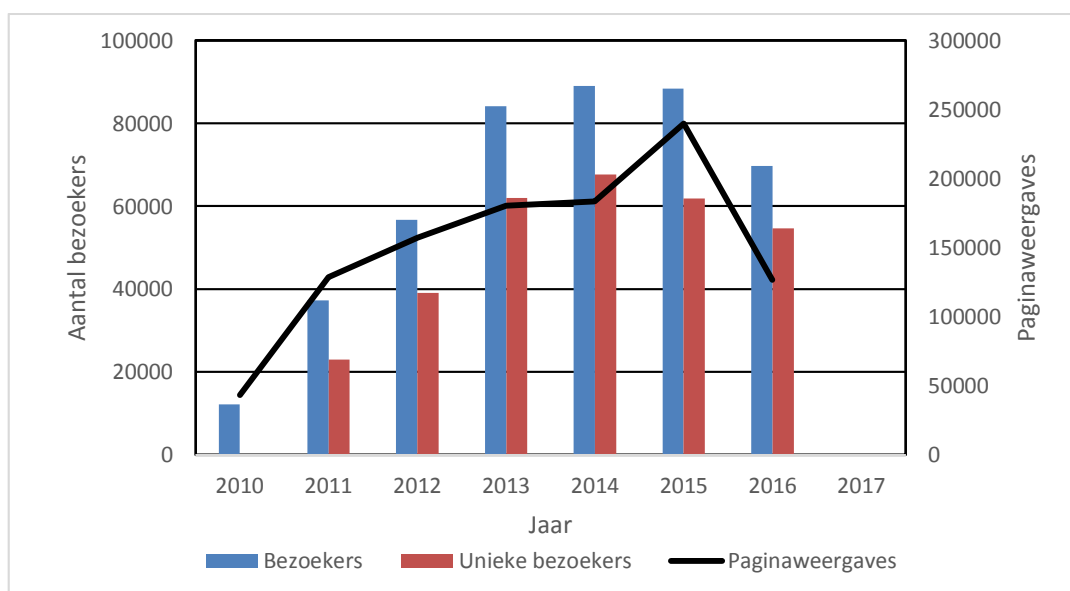
2. Activiteiten 2016, gekwantificeerd

In de organisatie van het Steunpunt is in 2016 ten opzichte van de voorgaande jaren weinig veranderd. Het is inmiddels een beproefd concept dat goed werkt en dat, zoals hiervoor al aangegeven, op prijs wordt gesteld. Een onderlinge afstemming tussen de Steunpunten vo, mbo en basisvaardigheden vindt wekelijks plaats. Bij hun werkzaamheden worden de adviseurs secretariael ondersteund. Deze secretariële ondersteuning wordt gedeeld met de beide andere Steunpunten die onder dezelfde stichting ressorteren. Het Steunpunt taal en rekenen vo voert haar landelijke taken en activiteiten uit met twee adviseurs, ook in 2016 met een omvang van 1,6 fte.

2.1 Website Steunpunt taal en rekenen vo

De bezoekersaantallen van de website van het Steunpunt vo laat in 2016 voor het eerst een daling zien ten opzichte van een aantal jaren daaraan voorafgaand. Dit neemt niet weg dat het aantal bezoekers van de website nog steeds hoog is. Het aantal paginaweergaves is in 2016 eveneens voor het eerst sinds het bestaan van het Steunpunt sterk afgenomen. Al met al voorziet onze website nog altijd in een grote behoefte.

Grafiek 3, overzicht bezoekersaantallen en paginaweergaves website.

Top 5 meest bezochte pagina's 2016 (unieke bezoekers)

1. Veelgestelde vragen (36.526)
2. Homepage (22.667)
3. Nieuwsbericht: 'Voorbeeldrekenoetsen 2F en 3F nu ook als .pdf beschikbaar' (7.452)
4. Downloadcentrum (2.739)
5. Examens en toetsen (2.473)

Daarnaast valt het gebruik van de zoekfunctie (4.997) op, daar wordt al jaren veel gebruik van gemaakt.

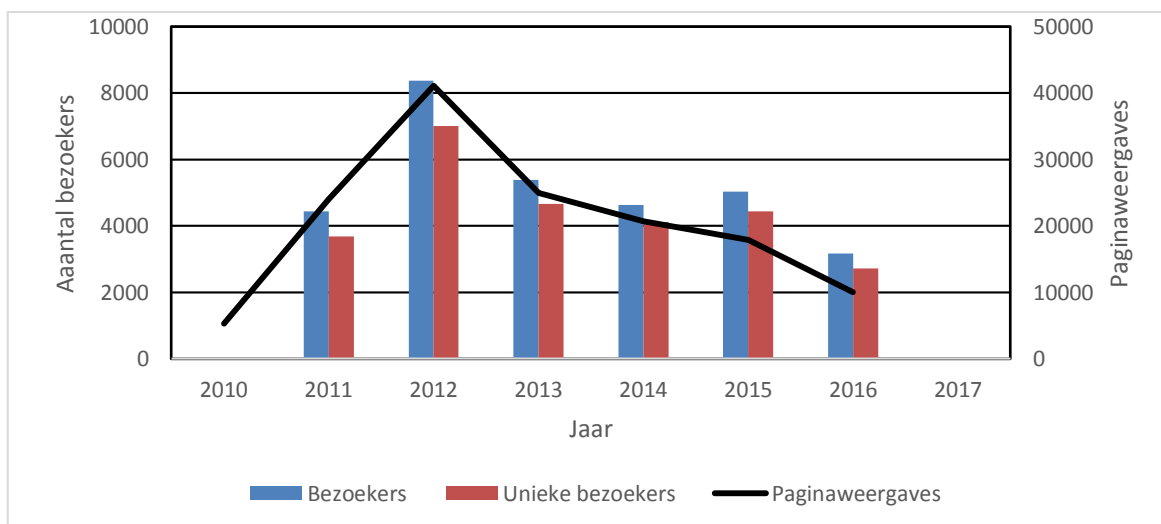
2.2 Website aanbodoverzicht

Op deze website kan aanbod geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, moderne vreemde talen (mvt)) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Via eenvoudige selectiestappen kunnen scholen die op zoek zijn naar ondersteuning of ander aanbod dit overzichtelijk vinden. Aanbieders leveren via deze website zelf een beschrijving van hun aanbod aan en dienen dit ook zelf actueel te houden. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt het nieuwe c.q. vernieuwde aanbod zichtbaar op de website.

Voor het Steunpunt vo is ervoor gekozen om geen rubriek leermiddelen te hanteren omdat daar al een uitgebreide website voor bestaat van SLO: www.wikiwijsleermiddelenplein.nl (deze website wordt sinds 1 januari 2017 echter niet meer onderhouden). Voor leermiddelen verwezen wij naar die website, hetgeen wel tot gevolg heeft dat wij geen direct zicht hebben op het aantal bezoekers dat binnen deze categorie op zoek is naar informatie. Desondanks hebben we hiertoe besloten om te voorkomen dat aanbieders hun aanbod voortdurend op meer sites moeten actualiseren.

In grafiek 4 zijn de bezoekersaantallen van de website aanbodoverzicht en de top 5 van het meest geraadpleegde aanbod opgenomen. Deze website wordt bezocht door de doelgroepen van alle drie de Steunpunten, de aantallen gelden daarom niet alleen voor vo.

Grafiek 4, overzicht bezoekersaantallen en paginaweergaves aanbodoverzicht.

Top 5 rubrieken waarin het meest werd gezocht (2016, unieke bezoekers)

1. Mbo Rekenen Leermiddelen (649)
2. Mbo Taal Leermiddelen (353)
3. Mbo Rekenen Nascholing (319)
4. Vo Rekenen Toetsen (193)
5. Mbo Rekenen Toetsen (173)

Opvallend in 2016 is de terugloop van zowel het aantal bezoekers als paginaweergaves. Het is lastig om daar conclusies aan te verbinden maar een voor de hand liggende conclusie is dat scholen inmiddels minder behoefte hebben aan dit soort informatie. Blijkbaar kunnen ze zelf de weg vinden. In 2017 gaan we in overleg met de Steunpunten taal en rekenen mbo en

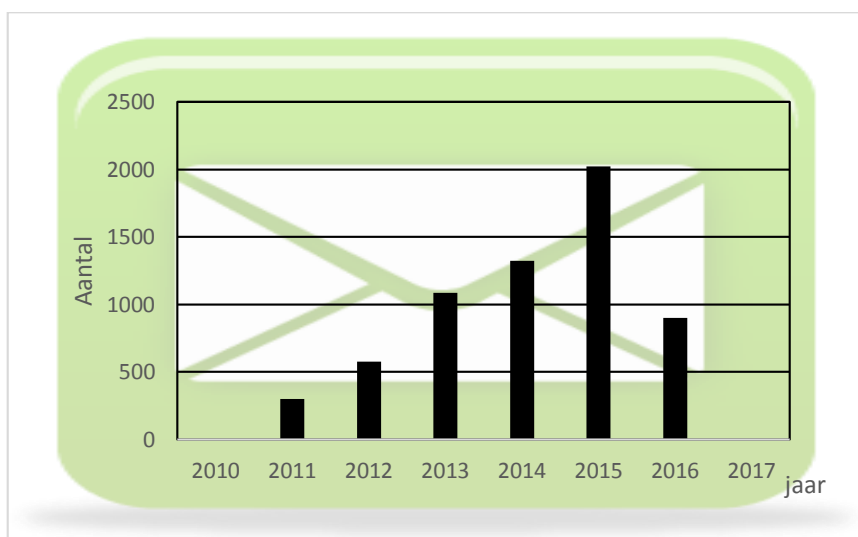
basisvaardigheden bezien of we nog langer doorgaan met deze service.

2.3 Helpdesk

Eén van de kerntaken van het Steunpunt is het onderhouden van een telefonische en digitale helpdesk. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt, ook al benaderen we de aantallen van 2013-2015 niet meer. Het merendeel van de vragen komt binnen via het contactformulier op de website; daarnaast worden de beide adviseurs ook geregeld rechtstreeks via de e-mail met vragen benaderd.

Van vragen die telefonisch binnenkomen wordt geen registratie bijgehouden omdat dit onevenredig veel administratieve belasting met zich mee zou brengen. Wel was merkbaar dat het aantal telefonische vragen in 2016 ten opzichte van 2015 weer is afgenomen tot een redelijk hanteerbaar aantal, wij schatten het totaal nu op ongeveer 900 telefoontjes, ongeveer gelijk aan het aantal schriftelijke vragen. Het gaat daarbij veelal om vragen waar men liefst direct antwoord op wil hebben, de onderwerpen komen in grote lijnen overeen met die van de digitaal gestelde vragen.

Grafiek 5, ontwikkeling schriftelijke vragen

In 2016 zijn er in totaal 899 vragen via de e-mail binnengekomen en beantwoord, waarbij er gemiddeld twee á drie vragen per bericht gesteld worden. Ten opzichte van het absolute topjaar 2015 (2023 vragen) is er dit jaar voor het eerst sprake van een flinke afname, meer dan een halvering van het aantal digitaal ontvangen vragen. Dit kan samenhangen met het feit dat er in 2016 weinig nieuwe ontwikkelingen waren met betrekking tot het rekenbeleid.

Het streven is om de vragen die digitaal binnenkomen liefst dezelfde dag, maar uiterlijk binnen drie werkdagen te beantwoorden. Soms zijn er vragen bij die door anderen beter beantwoord kunnen worden, bijvoorbeeld door het CvTE of het Examenloket. In die gevallen wordt de vraag aan die instantie voorgelegd of naar hen doorgespeeld. De vraagsteller krijgt daar bericht van en later een concreet antwoord.

Het omgekeerde komt vaker voor, namelijk dat vanuit de hiervoor genoemde instanties vragen aan het Steunpunt worden doorgestuurd met het verzoek die voor hen te beantwoorden. Dat aantal is ook opgenomen in het totaal van onze schriftelijke antwoorden.

2.4 Servicedocumenten

Met het uitgeven van servicedocumenten beoogt het Steunpunt beleidsbrieven en wet- en regelgeving correct maar kort en bondig en in vlot leesbare taal aan scholen aan te bieden. Men hoeft dan niet de officiële en vaak juridisch geformuleerde teksten uit het Staatsblad te lezen om toch voldoende geïnformeerd te zijn over een onderwerp. Het Steunpunt brengt alleen servicedocumenten uit over items die samenhangen met taal en rekenen en voor betrokkenen uit het voortgezet onderwijs van belang zijn. De ‘vertaalslag’ wordt verzorgd door het Steunpunt en komt, daar waar dat nodig is, in goed overleg met OCW tot stand. Vanwege de vele positieve reacties van de scholen op deze service van het Steunpunt weten we dat we ook hiermee in een grote behoefte voorzien. In 2016 zijn er twee servicedocumenten door het Steunpunt vo opgesteld en gepubliceerd:

- [Factsheet over de belangrijkste zaken van de rekentoets vo per schooltype op een rijtje](#)

- [Servicedocument over Kamerbrief van 11 november 2016](#)

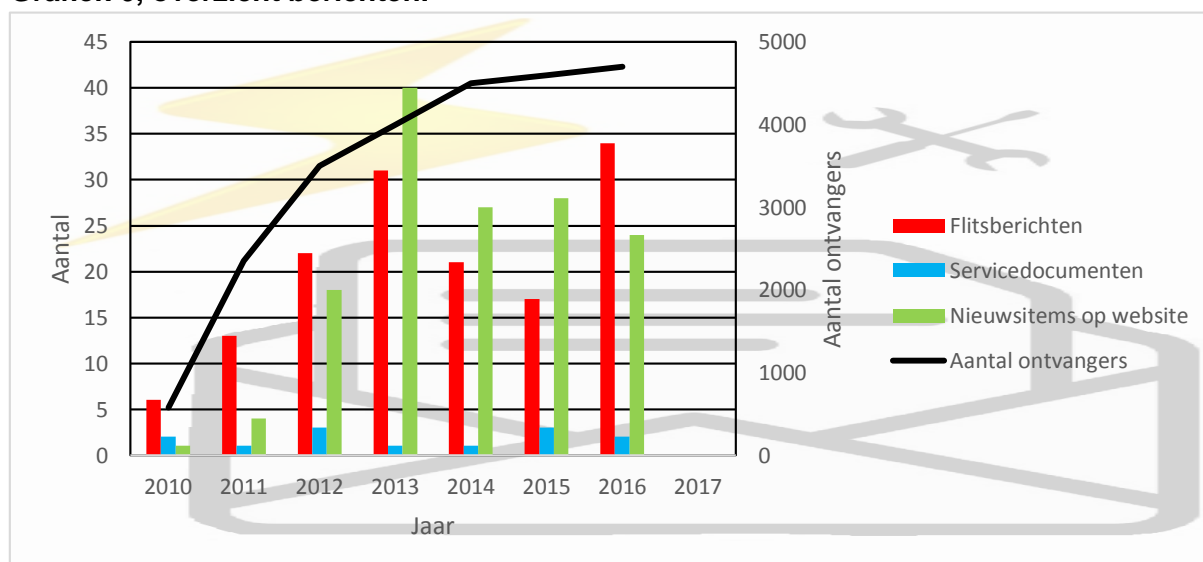
2.5 Flitsberichten

Wij brengen flitsberichten uit die alleen worden verstuurd op momenten dat er iets te melden valt. De inhoud is verschillend en varieert van het melden van -en uitleg over- beleid dat wordt gewijzigd tot aankondigingen van bijeenkomsten die voor de doelgroep van belang kunnen zijn.

Belangstellenden kunnen zich via de website aanmelden als ze onze ‘flitsberichten’ wensen te ontvangen. In de meeste gevallen zijn de ‘geabonneerden’ vo-docenten en/of taal- en rekencoördinatoren en leidinggevendenden in het vo. Verder heeft zich een kleine groep buitenstaanders aangemeld voor de flitsberichten; het betreft dan uitgevers, commerciële partijen, huiswerkbegeleidingsinstituten en dergelijke.

In totaal hebben we een mailbestand van ruim 4700 belangstellenden voor onze flitsberichten. Er zijn in 2016 vierendertig flitsberichten aan deze groep verstuurd, in 2015 waren dat er zeventien. De toename komt o.a. voort uit het feit dat we meer bijeenkomsten hebben aangekondigd.

Grafiek 6, overzicht berichten.

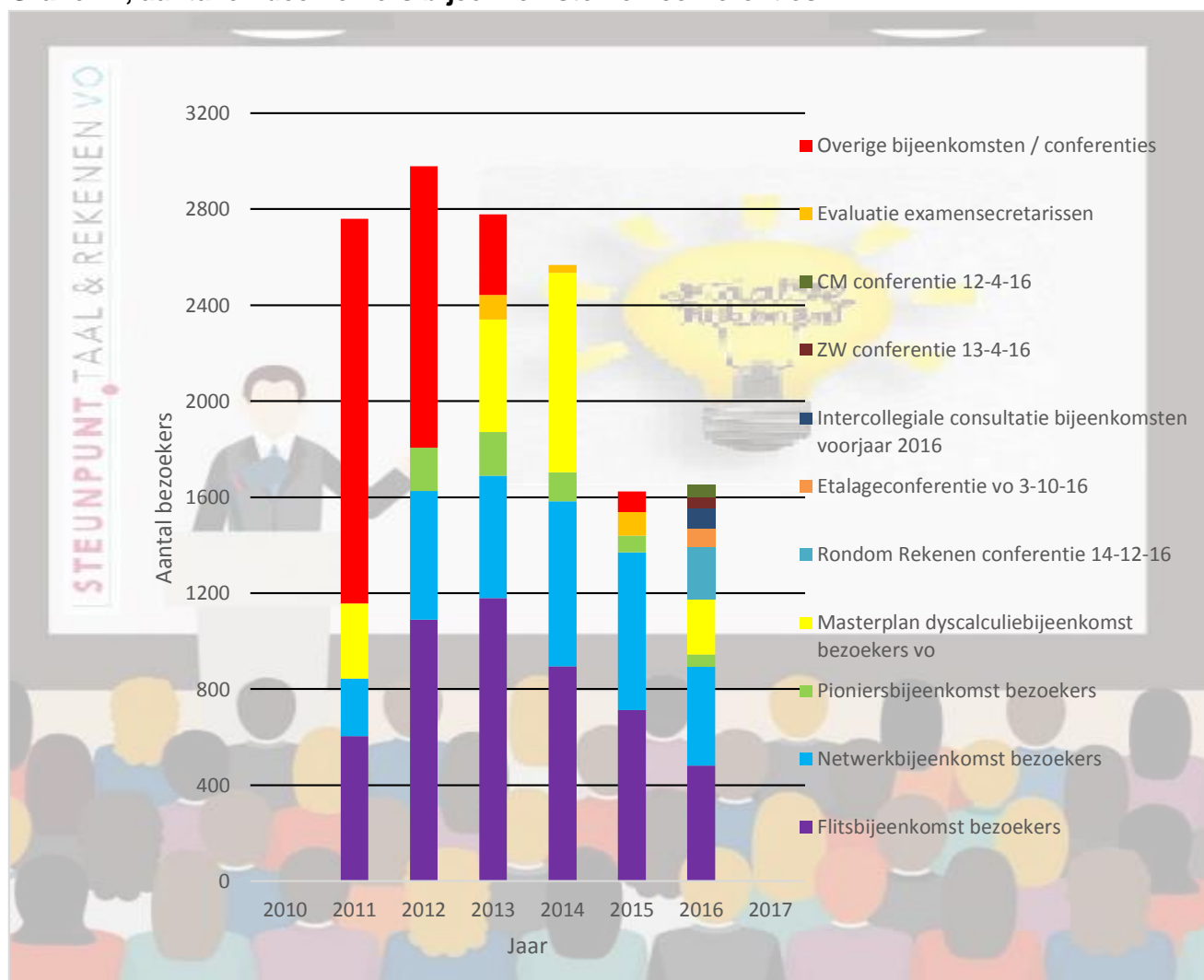

2.6 Bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen

In 2016 zijn er in totaal 35 bijeenkomsten door het Steunpunt vo georganiseerd, variërend van landelijke conferenties tot regionale netwerkbijeenkomsten en pioniersbijeenkomsten. Ook heeft het Steunpunt in het najaar van 2015 opnieuw flitsbijeenkomsten over de rekentoets georganiseerd, in de ochtend een gedeelte over de rekentoets ER (verzorgd door het CvTE) en in de middag over de rekentoets vo 2017.

De pioniersgroep is in het najaar van 2016 voor het laatst bijeengekomen. Door de jaren heen was het verloop binnen deze groep zo groot geworden dat het door ons én de meeste deelnemers steeds minder zinvol werd geacht nog langer in dit verband door te gaan. Wij zijn veel dank verschuldigd aan de scholen die deze pioniers jarenlang in staat hebben gesteld om samen met ons een overleggroep te vormen. Datzelfde geldt uiteraard ook de deelnemers van de pioniersgroep. We kijken terug op een lange, plezierige en hechte samenwerking waar wij als Steunpunt en via ons weer vele andere vo-scholen veel aan hebben gehad.

Grafiek 7, aantallen deelnemers bijeenkomsten en conferenties.

Tabel 1. Aantallen deelnemers aan bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen

	Aard van de bijeenkomst:	Aantal deelnemers:
1	Flitsbijeenkomsten over de rekentoets 2017 en de rekentoets ER	
	Vier bijeenkomsten verspreid over het land	481
2	Bijeenkomsten pioniersgroep rekenen	
	Drie bijeenkomsten centraal in het land, najaar 2016: laatste bijeenkomst	51
3	Regionale bijeenkomsten Masterplan dyscalculie po-vo-mbo	
	Vijf bijeenkomsten verspreid over het land. Aantal vo-deelnemers:	229
4	Regionale netwerkbijeenkomsten rekenen	
	Drie keer drie bijeenkomsten in de regio's noord, midden en zuid	412
5	Intercollegiale consultatie	
	7 bijeenkomsten in Apeldoorn, Delft, Ede (3x), Hoorn en Veghel	83
6	Conferentie havo-profiel Cultuur en Maatschappij, 12-04	51
7	Vo-mbo conferentie Zorg & Welzijn, 13-04. Aantal vo-deelnemers:	50
8	Etalageconferentie rekenen vo, 03-10	74
9	Vo-mbo conferentie 'Rondom Rekenen', 14-12. Aantal vo-deelnemers:	222
Totaal vo-deelnemers:		1653

2.7 Projecten en producten

De onder 1.3.2 genoemde ontwikkeling van een QuickScan voor zwakke rekenaars was een apart project dat volgens de planning afgerond zou worden in 2016. Wij slaagden er echter niet in dat tijdpad te halen, de oplevering hiervan wordt nu voor eind april 2017 voorzien. Alle opgeleverde producten en opbrengsten van conferenties in 2016 zijn te vinden op onze website in het [downloadcentrum](#)¹⁰.

2.8 De ‘klanttevredenheid’

De activiteiten van -en de dienstverlening door- het Steunpunt worden in zijn algemeenheid goed tot zeer goed beoordeeld. Dat blijkt niet alleen uit een grote belangstelling voor -en deelname aan- de activiteiten, direct na afloop van flitsbijeenkomsten en conferenties, die door ons zijn georganiseerd, worden enquêtes verstuurd aan de deelnemers. De respons daarop is altijd zeer representatief en de beoordelingen zijn in vrijwel alle gevallen positief.

In het verleden gaven wij hieronder altijd een korte bloemlezing van reacties die door ons ontvangen zijn na beantwoording van vragen via de mail. Dat soort positieve en enthousiaste reacties ontvangen wij nog steeds veelvuldig maar we zien er van af om ze in dit verslag op te nemen omdat het te veel een herhaling van zetten wordt.

2.9 Presentaties voor andere organisaties/instellingen

Op verzoek van verschillende landelijke organisaties en grote scholencombinaties en/of samenwerkingsverbanden en/of uitgevers hebben de adviseurs van het Steunpunt ook in 2016 op een paar verschillende locaties presentaties en/of workshops verzorgd over wet- en regelgeving m.b.t. de rekentoets, maar ook over een goede opzet van het rekenbeleid. Naar schatting hebben we via onze bijdrage aan deze bijeenkomsten van ‘derden’ in 2016 ongeveer 150 deelnemers bereikt.

2.10 Werkoverleg OCW, overleg met andere betrokken partijen

Om de lijnen voor de dagelijkse praktijk kort te houden onderhoudt het Steunpunt nauwe contacten met het ministerie. Eenmaal in de maand is er een informeel werkoverleg tussen het Steunpunt en de betrokken beleidsmedewerker(s) van de directie vo. Eén van de taken van het Steunpunt is het vervullen van een radarfunctie voor OCW. Tijdens het werkoverleg komen daarom zaken aan de orde die hetzij via de helpdesk, hetzij tijdens bijeenkomsten door de adviseurs zijn gesignaleerd. De contacten met de vaste contactpersoon van de directie VO van het ministerie verlopen soepel, zijn zeer constructief en open. Wij ervaren daarbij altijd veel waardering voor onze signalering van situaties uit het veld die extra aandacht behoeven. Wij ervaren dit werkoverleg daarom als uiterst nuttig, maar zeker ook als plezierig.

Verder spant het Steunpunt zich in om goede en efficiënte contacten met alle bij taal en rekenen betrokken partijen te onderhouden. Daarbij worden, rekening houdend met ieders

¹⁰ <http://www.steunpuntvo.nl/helpdesk/downloadcentrum>

expertise, concrete afspraken gemaakt over de inbreng van elke partij, taakverdeling, communicatie enz.

Zo onderhouden wij contacten met de volgende instanties: CvTE, Cito, Examenloket, NVvW, SLO, (voorheen) APS, CPS, KPC Groep, NVORWO en het Vavo netwerk. Het onderhouden van deze contacten is vooral gericht op afstemming van activiteiten, elkaar informeren over nieuwe ontwikkelingen, afstemming c.q. verzorgen van communicatie en het ontplooiën van initiatieven op terreinen waar behoefte vanuit het scholenveld gesignaleerd wordt.

Daarnaast participeert het Steunpunt samen met OCW, Cito en SLO actief als adviseur binnen de werkgroep Taal & Rekenen van het College voor Toetsen en Examens waarin allerlei details van o.a. de rekentoets en –afnames voorbereid en besproken worden.

2.11 Gedeelde Dropbox

Eind 2014 introduceerden we bij onze Netwerkgroepen taal en rekenen een gedeelde Dropbox. Dat zijn twee aparte dropboxen waarbij die voor rekenen nog een paar submappen heeft: rekenen vmbo en rekenen-havo/vwo. De dropbox voor taal wordt gedeeld met 153 deelnemers, die voor rekenen wordt gedeeld met 680 deelnemers.

Doel hiervan is het delen van stukken waarvan men denkt dat anderen daar iets aan kunnen hebben. De dropboxen van de rekennetwerken bevatten onder andere beleidsplannen, posters, urenstaatjes, stappenplannen voor uitval op rekenen, ER zaken, rapportages, brochures, presentaties.

3. Vooruitblik 2017-2018

Vooruitblikkend veronderstellen we dat de werkzaamheden voor de adviseurs van het Steunpunt in 2017 langzaam aan terug zullen lopen. Dit valt ook af te leiden uit de dalende lijn die bij verschillende onderdelen in hoofdstuk 0 van dit verslag te zien is. Wel geven scholen vaak aan dat de aanwezigheid van het Steunpunt taal en rekenen vo voor hen nog steeds van groot belang is om hen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun rekenonderwijs en ze te adviseren over wet- en regelgeving.

Verder zal, indien het Masterplan Dyscalculie doorgaat, naar verwachting ook de communicatie hierover via het Steunpunt nog doorgaan.

Vanaf het examenjaar 2015-2016 is de rekentoets officieel onderdeel van de slaag/zak-regeling in het vwo. We merken dat op dit moment bij veel scholen de vraag speelt: wanneer gaat dit ook gelden voor het havo en de verschillende leerwegen van het vmbo? We constateren dat dit bij sommige scholen vertwijfeling veroorzaakt, waarbij we merken dat ze zich dan afvragen hoe ze verder zullen gaan met hun rekenonderwijs. Dat is spijtig en in onze ogen ook niet nodig, de formulering in ‘Onderwijs 2032’ geeft voldoende houvast als het gaat om rekenen en het belang van goede rekenvaardigheden (bron: blz. 32 van het [Eindadvies](#)¹¹ van het platform):

Rekenvaardigheid, inclusief wiskunde, is onmisbaar om in de samenleving te kunnen functioneren en deel te nemen aan vervolgonderwijs. Ze verschaft leerlingen een handvat om kennis en informatie te kunnen duiden, ordenen en structureren en probleemoplossend te kunnen handelen.

Rekenvaardigheid stelt leerlingen in staat de presentatie van alledaagse cijfermatige informatie in de vorm van grafieken, statistieken, tabellen en modellen te begrijpen en die kritisch te duiden. Om zichzelf te kunnen redden, leren ze op een vanzelfsprekende manier om te gaan met kwantitatieve informatie en verantwoord om te gaan met geld.

*Rekenvaardigheid behoort tot de verplichte kern voor alle leerlingen, vindt het Platform. **Zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs hebben scholen de taak systematisch een basis aan rekenvaardigheid aan te leggen.** De nadruk zou niet alleen moeten komen te liggen op basisvaardigheden, maar ook op de kritische omgang met statistische informatie en op probleemoplossende vaardigheden.*

Toekomstgericht onderwijs leert leerlingen de waarde van rekenvaardigheid in te zien en te ontdekken hoe ze die kunnen benutten in praktijk- en beroepssituaties en in andere leergebieden.

Leerlingen verdiepen zich op een manier die past bij hun doorstroomniveau en de richting waarin ze zich specialiseren.

Het is vanwege het voorgaande van groot belang dat scholen, ongeacht de onzekerheden rondom (het meetellen van) de rekentoets, door blijven gaan met de ontwikkeling, borging en uitvoering van hun rekenonderwijs.

We weten dat het Steunpunt taal en rekenen vo in ieder geval ook in het kalenderjaar 2017 nog een bijdrage aan dit proces mag blijven leveren. Voor 2018 is dat nog niet bepaald.

Wij hopen dat de focus van alle vo-scholen, maar ook die van de nieuwe bewindspersonen van OCW die later dit jaar zullen gaan aantreden, vooral op het verzorgen van goed rekenonderwijs en het verbeteren van de rekenvaardigheden van de vo-leerlingen komt te liggen.

¹¹ <http://onsonderwijs2032.nl/wp-content/uploads/2016/01/Ons-Onderwijs2032-Eindadvies-januari-2016.pdf>

